

kan blive enig om, hvad man skal gjøre. Eller tag den høiere Undervisning. Der har reist sig stærke Strømninger og en bethdelig Diskussion om, hvorvidt man skal beholde Latin og Græsk i Skolerne, og Folk, der staa Universitetet nær, have bragt disse Tanker frem. Ero de Herrer, at vi staa nær ved at faae Latin eller Græsk eller et af disse Sprog ud af Skolen? Paa ingen Maade, man bliver ogsaa her i den Tradition, man en Gang har, man bliver uforandret ved det Bestaaende. Der vil altid være Mennesker som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Halkier), der ville sige, at alt det Bestaaende er godt, lad os ikke røre derved, og der er Ingen, der har Mod til at sige, at uden en radikal Forandring faae vi intet Nytt og intet Godt paa dette Omraade; man bliver ved at nøies med, hvad der er. Ærede Medlemmer kunne f. Ex. se, at i det Forslag, som her foreligger, foreslaas et tredje Professorat i klassisk Filologi. For 8 Aar siden foresloges ogsaa en saadan 3die Professor; jeg bemærkede da, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Kjengel), nu, at det syntes at være vel overflødig at have en tredje Mand dertil. Alligevel foreslaar Universitetet uforsvigelig sin tredje Mand i klassisk Filologi, skjøndt hele Bevægelsen i Landet gaar henimod at blive saa meget, som muligt af med den falske Klassicisme, der i Virkeligheden dyrkes i de danske Skoler; dette gjør ikke nogensomhelst Forandring. Jeg hørte som sagt med en vis Vemod det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Kjengel), fordi jeg selv havde yttret Ord, der vare ret tilsvarende til hans, og havde fremsat beslægtede Tanker. Det ærede Medlem talte om det theologiske Fakultet, jeg talte ogsaa om det theologiske Fakultet, og jeg tillod mig at sige, at det kunde maaske være rimeligt, om man bortviste hele dette Fakultet fra Universitetet, om man oprettede en praktisk Præsteskole for de Mennesker, der skulle være Præster her i Landet, og ikke vedblivende dyrkede denne tilbørlig falske Videnskab ved Universitetet; en Videnskab, der skal komme til bestemte Dogmer og Resultater, er nemlig efter min Mening ikke Videnskab. Jeg tillod mig ogsaa ligesom det ærede Medlem at anbefale Oprettelsen af et Professorat i sammenlignende Religionsvidenskab. Ogsaa dette gjorde jeg for 8 Aar siden, men ærede Medlemmer ville vide, at der ingen saadan Post er bleven oprettet. Universitetet vilde aldrig finde paa at forlange den Slags Ting, og det, fordi det ligesom Samfundet i det Hele er theologiseret, og fordi det aldeles ikke har Lust til

at se en Mand indenfor sin Kred, som har Lust til at tale om Religion paa en anden Maade end den, der er den eneste patenterede her i Landet. Endog Straffeloven værger jo saa at sige imod, at der tales paa anden Maade derom. Jeg tror virkelig, at her til Lands vilde en Mand, der udtalte sig frit om Religionen, meget hurtigt blive straffet for Blasfemi og meget godt til Hvende og sidst kunne komme i Tugthuset derfor. (Afbrudelse). Ja, det skal man ikke sige "Na" til. Man har jo set i Norge, at Folk, som oprykte gamle Stykker, som P. A. Heiberg skrev i forrige Aarhundrede, ere blevne straffede for Blasfemi, skjøndt det ikke var deres egne Ord, de trykte, men en Andens, og skjøndt det var Udtrykt, som man i forrige Aarhundrede havde ladet passere. Blot fordi de havde et frit Anstrog og gik i en anden Retning end den gængse, blev i Norge den vedkommende Mand straffet. Og her til Lands har jeg ikke Tvivl om, at man, hvis man her kom ind paa en Diskussion om religiøse Materier — jeg haaber forøvrigt, at man en Gang skal komme saa vidt, at man overhovedet kan komme til at diskutere den Slags Ting — øieblikkelig vilde rase fra oven med de samme Forholdsregler og Foranstaltninger. Paaberaabelse af Straffeloven, Tugthus o. s. v., som vi jo i disse Tider have set anvendte i den politiske Diskussion, ligesom der jo ogsaa i Dieblisset er Antydninger oppe af, at man har Lust til at anvende det Samme i rent literære Forhold. Det var, som sagt, det theologiske Fakultet. Jeg nævnte ogsaa det juridiske, da jeg for 8 Aar siden talte om disse Forhold, og jeg klagede da over Manufaktionen og over den Maade, hvorpaa Undervisningen foregik. Jeg tror ikke heller, at det har nyttet Noget, lige saa lidt som jeg tror, at det ærede Medlems Tale vil nytte Noget. Man ser jo endog saa, at naar Talen er om dette, saa staar et Medlem her i Thinget som det ærede Medlem fra Stubbetjøbing (N. J. Larsen) op og erklærer, sluttende sig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Halkier), at han finder det ret og billigt, hvad der foregaar i det juridiske Fakultet ved Kjøbenhavns Universitet. Jeg berørte ogsaa det filosofiske Fakultet. Lovforslaget er der høist mærkeligt. Det foreslaar en Mængde Poster i Filologi eller saadanne Poster, som skulle svare til, hvad man ellers kunde talde Poster i Sprog og Literatur. Men Literaturen har man strøget, det, som er det virkelige Indhold, har man taget ud, medens den ganske visne Stal, Grammatiken, er tilbage. Naar man